

Lecnis Frangipanis, nobilissimorum civium Romanorum fideliter pro ipso Paschale agentium. »

Miror anonymum illum scriptorem, qui anno 1689 Parisiis edidit una cum dissertatione historica circa numismata nonnulla Caroli Magni, et successorum Romæ signata, etiam Actum ex archivo Farfensi, cap. 8, productum, pertinens ad annum 1105 ex quo infringere se posse putavit jura supremæ dominationis summorum pontificum in suam ditionem, noluerit attendere se illa mutuari e scriniis Petri abbatis Farfensis, ducis perduellium S. R. E. per illa tempora, quibus antipapa et hæresiarcha Guibertus ejusmodi farinæ hominibus ecclesias ac monasteria repleverat; de quo ita scribit Leo Ostiensis in Chronico Cassinensi, lib. III, cap. 70 : « Qui Guibertus, etiam pulsus catholicis episcopis et abbatibus ecclesiarum præpositis, scientia pariter et religiose pollentibus, sceleratos et idiotas singulis civitatibus et cœnobiis vel ecclesiis, singulos, interdum autem binos vel annuos prælatos damnabili prioris magistri sui Simonis Magi mercimonio substituens, in deprædationibus sanctorum locorum et Christianorum sibi non faventium, imo, et faventium, dum non esset qui armato resisteret, longe lateque voluntate quidem Neronis et Decii, sed minus possibilitate crassatus est. »

Simile quidpiam contigit hoc ipso in Chronico secundo circa medium sæculi decimi, ad consequentia tempora, quando factiones in Italia ac Romæ præsertim subortæ crebris schismatibus Ecclesiam proscindebant. Apparet per eosdem annos vitiatum codex erasure nominum ac transpositione legitimorum pontificum, sed potissimum intermitione schismaticorum atque intrusorum quorum nominibus asteriscos et breves notas in margine addendas censeo, ut facilius secerni possent. His etiam de causis

A chronographiam secundi hujus Chronici, ea non distinguentem, ex anno 1050 minoris habendam monco. Superiori ætate occurrunt aliquot pontificum epochæ iteratæ post biennium aut triennium, nempe Eugenii II, ad annos 820 et 823; Sergii II, ad ann. 858 et 841; Leonis quarti, ad ann. 850 et 833, et Anastasii tertii ad ann. 906 et 908, uno loco abraße, ut ad alteram transferrentur. Redditæ sunt utroque in loco, cum non satis constet utra earum ab auctore Chronici primum signata fuerit; neque appareat num ipse posterioribus curis an recentior quispiam bibliothecarius ex repertis serius documentis priorem lectionem mutaverit. Nostrum quod erat numeris, fideliter indicavimus etiam vitia atque erasures, ne quispiam plus tribuat, aut per nos tributam arbitretur his chronologis quam par sit. In priori autem chronologia pontificum Romanorum (quam habes infra his in prolegomenis) descripta ex alio anteriori codice, quem vocant Chronicum Farfense, ubi erasures nullas invenimus, in penultimo tantum versu Bonifacium antipapam, et quarto ante illum loco Leonem pariter pseudopontificem octavi nomine intrusum cum offenderimus, fortasse additos suspicamus ab imperito homine vetustiori ex Catalogo in præcedentibus desinente: ubi vitio amanuensis, ut arbitror, ante Marinum (qui quartus præponitur memorato Leoni) tres pontifices omisi sunt, Joannes XI, Leo VII et Stephanus IX.

Cætera in eodem priori Chronico rectè procedunt.

C Hac igitur præmissa notitia codicum et auctorum, tria illa opuscula chronologica inde accurate descripta tuto proferre jam possumus, utpole suis etiam vitiiis et schismatum indicibus veritati historice profutura.

CATALOGUS IMPERATORUM.

A JULIO CÆSARE AD HENRICUM III.

Ubi etiam legitur series regum Gothorum et Langobardorum, cum ducibus Spoletanis ac Beneventanis necnon pluribus comitibus Sabinensis tractus.

(Ex Chronico Farfensi.)

Julius Cesar. Primo imperavit anno Urbis conditæ DCXCVIII.

Octavianus filius Octavii Senatoris; imperavit annis leg. LVI. XLVI; vixit LXXVII. Hujus anno imperii XLII. Jesus Christus Filius Dei Dominus noster secundum carnem natus est sexta mundi ætate. Secundum Hebræos a mundi principio annis III. DCCCCLII. Secundum Græcos annis VI. DVIII. Urbis DCCLI. obiit.

Tyberius, privignus, gener, et filius adoptione Augusti imperavit annis XXIII, vixit LXXXIII.

D Hujus anno XV. Christus baptizatus est: XVIII, passus, obiit.

Hoc in Chronico numeri semper exprimuntur per literas numerales alphabeti Latini. Compendii tamen causa reddemus sequentes per cifras Arabicas.

Gajus Callicula, nepos Tiberii ann. 3, mens. 10, dies 8, vixit annis 39, occisus.

Claudius patruus Calliculæ Drusi privigni Augusti Octaviani. Hujus anno secundo Petrus Romam venit, anno Dominicæ Incarnationis 45, et sedit in cathedra annis 25, obiit.

- Nero. Hujus avunculus Callicula fuit. Imperavit A
annis 14, vixit vero 31. Hujus extremo anno Petrus,
et Paulus Apostoli passi sunt, anno Domini 70. Pas-
sionis 38, *occisus*.
- Galba senator, imperavit mens. 7, vixit ann. 73,
occisus.
- Otho. Lucius Imp. dies 5, vixit annos 38, *occisus*.
- Vitellius, imperavit mens. 8, d. 1, vixit ann. 57,
occisus.
- Vespasianus illustris imp. ann. 9, d. 7, vix. 69,
obiit.
- Titus filius Vespasiani, imperavit ann. 2, mens. 8,
d. 20, vixit 41, *obiit*.
- Domitianus frater Titi junior, imperavit ann. 15,
vixit 35, *occisus*.
- Nerva imp. ann. 1, m. 4, d. 8, vix. 71, *obiit*. B
- Trajanus filius consul Nervæ adoptivus, imper.
ann. 19, m. 6, d. 15, vix 63, *obiit*.
- Adrianus filius consobrinæ Trajani, imp. ann. 21,
m. 10, d. 20, vixit 60, ann. *obiit*.
- Antoninus Pius gener, et adoptivus Adriani,
genere clarus, annis 25, vixit 77, *obiit*.
- Antoninus Philosophus severus, nobilissimus,
ann. 18, vixit 61, *obiit*.
- Severus Annius Antoninus gener, et simul impe-
rator annis 11, *obiit*.
- Antoninus Commodus imp. ann. 12, m. 8, *occis*.
- Pertinax Præfectus imp. dies 30, vixit ann. 70,
occis.
- Salvius Julianus imp. m. 7, *occis*.
- Severus Philosophus Septimius ex Africa, Tribu- C
nus, pertinax vocatus, imp. ann 16, m. 3, *obiit*.
- Antoninus M. Aurelius Bassianus Caracalla, imp.
ann. 6, mens. 2, vix 43, *ob.* (Corr. *occis*.)
- Macrinus Opilius præfectus, cum Filio Diadume-
no annum 4, m. 2, *occisus*.
- Aurelius Antoninus, filius Caracallæ putatus, sa-
cerdos Heliogabali ann. 2, m. 8, *occisus*.
- Aurelius Alexander ann. 13, m. 8, *occis*.
- Maximinus miles ann. 3, diebusque paucis. *occis*.
- Gordianus Filius Gordiani, et Africæ Proconsul.
annis 7, *occis*.
- Philippus cum filio Philippo ann. 5, Urbis anno
millesimo, *occis*.
- Decius Pannoniæ Inferioris natus cum filio suo
ann. 2, anno Christi 293, *occis*.
- Gallus Hostilianus, et Gaili filius Volusianus
ann. 2, *occis*.
- Emilianus Maurus fuit. imp. mens. 3, *occis*.
- Gallienus et fr. ejus Valerianus simul imper. ann.
9, *occis*.
- Postumus ann. 10, *occis*.
- Carus diebus 2, *occis*.
- Victorinus ann. 2, *occis*.
- Tetricus senator Imperator.
- Olenathus.
- Claudius post Gallienum imp. ann. 2, *obiit*.
- Quintilius frater Claudii diebus 17, *occis*.
- Aurelianus ann. 5, mens. 6, *occis*.
- Tacitus mens. 6, *obiit*.
- Florianus dies 22.
- Probus illustris. ann. 6, mens 4, *occis*.
- Carus Narbonensis, et Carinus et Numerianus
annis 2, *occiditur*.
- Diocletianus Dalmatiæ natus filius Anull. senatoris
libertinus, vixit ann. 68.
- Maximianus cum Diocletiano.
- Constantius proles filii Claudii imperatoris ex
prima conjuge sua Helena habuit Magnum Constau-
tinum. Ex Theodora quoque privigna Maximi impe-
ratoris cognomeno Herculii, sex liberos fratres
Constantini habuit, ex quibus exstitit Constantinus
pater Galli Dalmati: a quo genitus est Dalma-
tius juvenis, et Julianus Apostata, imper. ann. 13.
- Galerius, *occis*.
- Severus, *occis*.
- Maximianus socer Constantini, *occis*.
- Maxentius filius Maximiani, *occis*.
- Licinius Dacicæ oriundus ann. 14, vix. 60, *occis*.
- Maximius, *obiit*.
- Constantinus vero Magnus filius Constantii post
mortem Patris imperare cœpit, atque anno 18, im-
perii baptizatus est a Sancto Silvestro Papa, post
tyrannorum interfectionem, scilicet Maxentii Her-
culii filii et Maximiani atque Licinii cognati supra-
dicti Constantini. Imperavit ann. 31, vixit 66,
obiit, etc.
- Constans.
- Constantius annis 38, vixit 55, *occis*.
- Magnentius, *occis*.
- Vetrannius, *depositus*.
- Nepotianus filius Sororis Constantini, imp. d. 28,
occis.
- Gallus, *occis*.
- Julianus annis 7, vixit 31, *occis*.
- Jobinianus de Pannonia, m. 7, vix. ann. 33, *obiit*.
- 38 Valentinianus 1, filius Gratiani, Christianissi-
mus tribunus scutariorum, Pannoniæ: Urbis anno
1118 imp. an. 11, vixit 55, anno Christi 409, *obiit*.
- 40 Gratianus filius Valentiniani Aug. ann. 6,
vix. 29, *occis*.
- 39 Valens 1, Arrianus, frater Valentiniani Aug.
ann. 3, *occis*.
- D Valentinianus. 11, filius Valentiniani aug. *occis*.
- 41 Theodosius 1, Orthodoxus Hispaniensis, filius
Theodosii ann. 17, vix. 50, *obiit*.
- Eugenius, *occis*.
- 42 Archadius ann. 12, et Honorius ann. 30, filii
Theodosii, Urbis anno 1149 *obiit*.
- 43 Theodosius 2, filius Archadii annis 53, *obiit*.
Roma capta est a Gothis, Conditionis anno 1164,
die 3.
- Constantinus. 2. Comes mens. 7, *obiit*.
Theodosius.
- Valentinianus 3, ann. 50, gener Theodosii aug.
filius Constantii ex Placidia Augusta sorore Hono ii,
occis.

- 44 Marcianus annis 7, Urbis 1211, anno Christi A 440, *occis*.
 Maximus m. 2, *obit*.
 Roma capta est a Genserico, et a Guandalis, conditionis anno 1208, per Alaricum ann. 43.
- 45 Leo 1, ann. 17. Urbis 1211, *obit*.
 Leo 2, filius Leonis Aug.
 Majorianus ann. 4. Ravennæ imperavit, *occis*.
 Severus ann. 4. Ravennæ imperavit, *obit*.
 Anthemius ann. 4. Ravennæ imperavit, *occis*.
 Olibrius mens. 7, post quem Lucerius domesticus Ravennæ imperavit, *obit*.
 Theodoricus rex, *occis*.
 Zeno post Leonem imperavit. Gensericus rex Guandolorum, *obit*.
 Odoacer rex annis 14, in tota Italia.
 Augustulus menses 11. Urbis conditæ anno 1209, à Gajo Cæsare ann. 517, anno Christi 475, *depositus*.
- 47 Anastasius 1, hæreticus, anno Incarn. Domini 492, imp. ann. 27, *occis*.
 Justinus 1, anno Incarn. Domini. 518. Imp. ann. 11, *obit*.
 49 Justinianus 1, filius sororis Justini, an. Dominic. Inc. 520, *obit*.
 Athalaricus rex ann. 4. Gothis regn. Post quem Theodatus; deinde verò Guittigis. Tunc Hildebadus; ex hinc Ærarius. Post hos autem Totila.
 Justinus 2, minor aug. ann. 11, anno Domini 528; Albuin rex Langobard. apud Ticinum annis 3.
 Tyberius 2, ann. 7. Langobardi Italiam capiunt. C Faroaldus dux primus Spoleti.
 Cleph regnat anno 1, mens. 6. Autharius filius ejus an. 6.
 Totto dux primus Beneventanus.
 Mauricius Cappadox ann. 21, cum Theodosio Tyberio, et Constantino filiis SS. Ariulfus dux Faroaldo successit apud Spoletum. Post quem Theudebaldus filius Faroaldi Ducis superioris. Agilulfus regn. ann. 25.
 Focas Aug. Psci patricii strator ann. 8. Arichis Dux Beneventanus annis 50.
 Heraclius filius Heracliani Africam regentis Adadoloaldus regn. ann. 10.
 Heraclonius filius Heracliei ann. 2. Ajo dux Beneventan. Arioaldus ann. 12. Rotharius ann. 16, et mens. 4. D
 Constantinus 2, filius Heraclei mens. 6. Tato dux Spolet. ann. 1, mens 5.
 Constantinus 3, qui et Constans filius Constantini ann. 28. Reduald. dux Benevent. ann. 5, *occis*.
 Mezecius Aug. tyrannus. Grimaldus dux Benev. an. 25, *occid*.
 Constantinus 4, filius Constantis Aug. ann. 17. Transmundus dux Spolet.
 Justinianus 2, filius Constantini ann. 10. Hic Africam abstulit Sarracenis.
 Leo 2, annis 6.
 Tyberius 3.
- Justinianus 2, iterum imperavit cum filio Tyberio ann. 6.
 Philippicus hæreticus, qui et Bardans dicebatur an. 1, m. 6.
 Anastasius 2, qui et Artbemius.
 Theodosius 3, anno 1
 Leo 3, hæreticus exustor imaginum sanctorum ann. 24.
 Constantinus 5, ann. 35.
 Leo 4, ann. 5.
 Albuin Langobardorum rex decimus de Pannonia Ticinum venit anno Domini 569. Ep. 7. Conc. 7, et ult. ann. 3, obsessam obtinuit; et regnavit ann. 5, mens. 6.
 Cleph. ann. 1, m. 6.
 B Post hunc sine rege sub ducib. Langob. fuerunt an. 10.
 Faroaldus dux primus exstitit Spoletanus.
 Autharius Clephonis filius regn. ann. 6.
 Torto dux primus Benevent.
 Agilulfus dux Taurinatum regn. ann. 25.
 Ariulfus dux Faroaldo successit apud Spoletum. Post hunc Theudelabius filius Faroaldi superioris. Arichis dux Benevent. ann. 50.
 Adadoloaldus filius Agilulfi annis 10.
 Arioaldus ann. 12.
 Rotharius genere arod. in anno 77. Langobardorum regnat ann. 16, mens. 4.
 Ajo filius Arichis anno 1, mens. 5.
 Radualdus dux Benevent. ann. 5. Grimaldus dux germanus ejus ann. 25. C
 Radoaldus filius Rotharii regn. ann. 5, d. 7.
 Aripertus filius Gunduald. regn. ann. 1, m. 3.
 Tato dux Spolet.
 Grimaldus gener Ariperti regis regnavit ann. 9.
 Transimundus dux Spolet. comes datum Campanie.
 Perctarit solus regn. ann. 7, cum filio suo Chuniperto ann. 10.
 Romualdus dux Benevent. ann. 16. Grimaldus filius ejus ann. 3.
 Gisulfus germanus ejus.
 Cunipertus absque patre regn. ann. 12.
 Luitpertus regn. mens. 8.
 Regipertus dux Taurinensium, in vaso regno, moritur eodem anno.
 Aripertus filius ejus regn. cum eo, sive solus usq. ann. 12.
 Faroaldus filius SS. Transmundi dux Spoleti.
 Ansprandus regn. mens. 3.
 Luitprandus filius ejus regn. an. 31, m. 7; *obit* indict. 11.
 Romualdus filius Gisulfi dux Benevent.
 Transmundus contra patrem suum Faroaldum rebellans clericum illum fecit, et ducatum Spoletanum invasit.
 Hildericus dux Spolet.
 Agiprandus nepos regis dux Spolet.
 Hildeprandus nepos Liutprandi.
 Ratchis regn. Lupo dux Spolet.

Haistulfus regn.
 Desiderius germanus Rachi regis. Hic regnum perdidit circa annum Incara. d. 774 et una cum conjugē in Franciam est delatus.
 Theodoricus dux Spolet.
 Hildebrandus dux Spolet.
 Guinichis dux Spolet.
 Karolus, rex Francorum, et Romanorum imperator primus filius Pipini regis Francor. Coronatur ann Dom. 774.
 Pipinus filius Caroli imp.
 Guinichis dux Spolet.
 Karolus 2 imp.
 Bernardus rex Langobard.
 Ludovicus imperator 1, filius Caroli.
 Lotharius filius Ludovici 1. imperator
 Gerardus dux.
 Eschrotonius comes.
 Berengarius dux.
 Ludovicus 2 imperator, filius Lotharii.
 Karolus 4, filius Ludovici imp. anno Domini 880.
 Karolus imperator.
 Guido princeps Italiae imper. anno Domini 890.
 Lambertus filius Guidonis imper.
 Hugo rex anno Domini 927.
 Lotharius filius Hugonis regis.
 Bonifacius, et Thebaldus filius ejus duces.
 Berengarius, et Adelbertus filius ejus regn. anno Dom. 951.
 Sarilo marchio.
 Leo dux Sabin.
 Rainerius dux Sabin.

A Azo comes Sabin.
 Joseph dux Sabin.
 Teuzo comes Sabin.
 Transmundus dux.
 Otto 1, imperator anno Domini 960.
 Pandolfus princeps, et marchio.
 Benedictus comes.
 Crescentius comes.
 Johannes comes.
 Theophanius imp. anno Domini 990.
 Otto 3, filius Ottonis 2, imper. anno Domini 996.
 Rainerius, et Crescentius comites.
 Girardus comes
 Johannes comes.
 Heinricus, 1 rex anno Domini 1003.
B Heinricus 2, rex 1, imperator anno Domini 1014.
 Crescentius, et Oddo comites.
 Olde et Ber. comites.
 Gregorius comes.
 Oddo et Petrus comites.
 Oddo et Crescentius germani comites.
 Gluonradus Imper. anno Domini 1028.
 Crescentius, et Johannes nepos ejus.
 Johannes Patricius.
 Crescentius et Otto comites.
 Heinricus 3, rex anno Domini 1040.
 Heinricus imperator anno Domini 1047.
 Heinricus imp. 2, anno Domini 1046, indict. 9.
 Heinricus imp. 2, 0 [*hoc est mortuus est*] anno Domini 1056.
C Heinricus 3, imp. anno Domini 1084.

CATALOGUS SUMMORUM PONTIFICUM

Ex eodem Chronico Farfensi, scripto circa finem sæculi undecimi, sed ex vetustiori codice (ut videtur) excerptus, cum a S. Petro pertingat ad Benedictum ejus nominis VII, nempe ad Christi annum 964. Hoc in Catalogo exprimuntur non modo anni, menses ac dies, quibus pontifices singuli sederunt, sed etiam anni, menses ac dies interoontificii seu vacationis sedis usque ad Benedictum III.

Beatus Petrus primum in Cathedra Antiochiæ sedit annis vii, deinde urbem Romam Ingressus Dominicæ incarnationis anno xlvejus cathedram sedit ann. xxv, mensib. ii, dieb. vii, Claudii imperatoris anno ii, temporibus Tyberii Cæsaris et Gaji, Claudii et Neronis. Hic post incarnationem Domini anno lxx, post passionem vero ejus anno xxxviii, cum coapostolo Paulo coronatur martyrio. †

Linus sedit annis xi, mensibus iii, diebus xii, temporibus Neronis.

Cletus sed. ann. xii, m. i d. xi, temporibus Vespasiani et Titu.

Clemens sed. ann. viiii, m. ii, d. x, temporibus Galbæ, et Vespasiani. Cessavit Episcopatus diebus xxii.

Anacletus annis xi, m. i, d. vii, temporibus Domitiani, cessavit dies xiii.

PATROL. CXXVII.

Evaristus annis xiii, m. vii, d. ii, temporibus Domitiani, Nervæ atque Trajani, cessavit dies xviii.

D Alexander ann. x, m. vii, d. i, temporibus Trajani, cess. d. xxxv.

Xistus ann. x, m. iii, d. xxi, tempor. Adriani, cess. d. i.

Telesphorus ann. xi, m. ii, d. xxii, temporibus Antonini Marci, cess. d. vii.

Yginus ann. liiii, m. liiii, d. vii, temporibus Severi Marci, cess. d. iii.

Annicius, ann. viiii, m. iii, d. iii, temporibus Severi m. cess. d. xvii.

Pius ann. xi, m. liiii, d. iii, temporibus antonin Pii. cess. d. xliiii.

Sother ann viiii, m. lii, d. xx, temporibus Severi septimi cess. d. xxii.